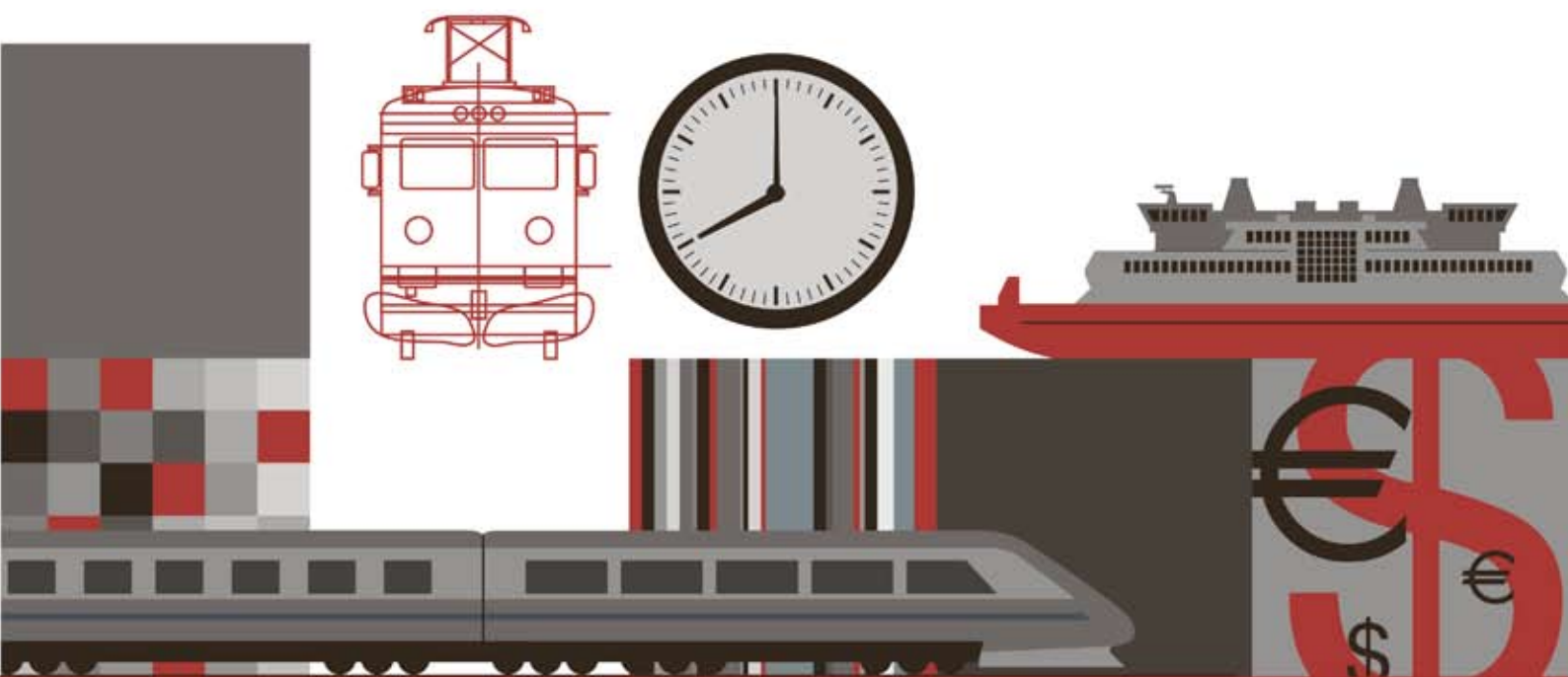

Årsredovisning 2008

STATENS JÄRNVÄGAR

Nattåget mellan Göteborg och Narvik i närheten av Jonsered
Foto: Anders Jansson

INNEHÅLL

Förvaltningsberättelse	5
Verksamhetsbeskrivning	6
Resultaträkning	14
Kommentarer resultaträkning	15
Balansräkning	16
Finansieringsanalys	17
Kommentarer balansräkning och finansieringsanalys	18
Redovisningsprinciper	19
Noter	21
Rörelsegrenar och flerårsöversikt	26
Styrelse	28
Revisionsberättelse	29

Förvaltningsberättelse

Om Statens järnvägar

Statens järnvägar är ett affärsverk och rapporterar direkt till regeringen. Inom regeringskansliet handläggs ärenden som berör Statens järnvägar av Trafikenheten inom Näringsdepartementet. Statens styrning utövas genom Myndighetsförordningen och Förordning med instruktion för Statens järnvägar. Varje år utfärdas vidare ett regleringsbrev baserat på riksdagens beslut som uttrycker det närmaste årets styrning.

Verksamhet och mål

Statens järnvägar är sedan år 2005 organiserat i tre verksamhetsgrenar:

1. Avveckling av verksamhet

Målet för verksamhetsgrenen är att avveckla den verksamhet som inte fördes över till bolag vid årsskiftet 2000/2001. Detta rör främst personal och miljöfrågor.

2. Förvaltning av leasingåtaganden

Målet för verksamhetsgrenen är att förvalta och avveckla Statens järnvägars leasingåtaganden kostnadseffektivt och med en låg riskexponering.

3. Förvaltning av järnvägsfordon som används i statligt upphandlad trafik

Statens järnvägar förvaltar drygt 100 fordon som ställs till förfogande för uthyrning till de operatörer som upphandlas av Rikstrafiken.

Regeringen har formulerat ett avkastningskrav för räntabilitet på sysselsatt kapital inom verksamhetsgrenen. Denna ska, sett över en konjunkturcykel, uppgå till räntan på femåriga statsobligationer plus en procentenhet.

Organisation

Affärsverket leds av en styrelse. Styrelsen består av en ordförande, verkets generaldirektör och fyra övriga ledamöter. Lennart Dahlborg är anställd som generaldirektör och chef till och med den 28 februari 2010. Antalet anställda som är verksamma uppgår till sex personer. Utöver detta upprätthålls förvaltningen av järnvägsfordonen av en upphandlad teknisk konsultorganisation. Vidare nyttjas vid behov en tidigare anställd personalchef, samt ett brett nätverk av specialistfunktioner för exempelvis juridiska och tekniska tjänster.

Viktiga händelser

- Myndighetsförordningen (SFS 2007:515) trädde i kraft den 1 januari 2008
- Ny förordning med instruktion för Statens järnvägar (SFS 007:1029) trädde i kraft den 1 januari 2008
- Upphandling av underhållsleverantörer från och med år 2009
- SJ AB tog den 15 juni över som operatör av "Norrandstrafiken" från Veolia AB
- Leasingtransaktionen avseende färjan Aurora förföll den 14 januari 2008 och i samband med detta avyttrades färjan till det rederi som tidigare hyrde den
- Den 30 september genomfördes förtida avslut av fyra amerikanska leasingavtal med ordinarie förfall mellan åren 2009-2014
- Den 29 december omstrukturerades fem amerikanska leasingavtal som ett första steg mot en förtida lösen under år 2009
- Den 29 december omstrukturerades det amerikanska leasingavtalet avseende färjan Skåne
- Programmet för upprustning av Statens järnvägars järnvägsagnar slutfördes under året
- Riskexponeringen i Statens järnvägars obligationsportfölj utredades av Riksgälden
- Regeringen beslutade om översyn av myndigheter och verksamheter inom transportområdet
- Beslut togs om utökad låneram i Riksgälden för att möjliggöra förtidslösen av ytterligare leasingavtal
- Statens järnvägar fick i uppdrag av regeringen att "beskriva hur verket kan svara för administration av miljögaranti enligt ramavtalet om bolagisering av Statens järnvägar"

Styrelsens sammansättning och arbete

Styrelsen består av en ordförande, verkets generaldirektör och fyra övriga ledamöter varav en är vice ordförande. Ordföranden och de fyra övriga ledamöterna är utsedda av regeringen. Styrelsen har utsett vice ordföranden. Ordförande är Bo Wikström, ekonomidirektör i Banverket. Vice ordförande är Mats Hanser.

Styrelsen har hållit fyra ordinarie möten under året. Beslut har bland annat fattats om förtidslösen av leasingavtal, om verksamhetsplan och om upphandling av fordonsunderhåll.

Frågor som styrelsen har ägnat särskild uppmärksamhet är villkoren vid förtidslösen av leasingavtal, riskexponeringen i Statens järnvägars verksamhet och frågan om handläggningen av statens miljögaranti enligt Ramavtal om bolagisering av Statens järnvägar.

Verksamhetsbeskrivning

Avveckling av verksamhet

Vid ingången av år 2008 omfattade verksamhetsgrenen *Avveckling av verksamhet* följande områden:

- Personal
- Fordran på AB Storstockholms Lokaltrafik
- Miljöansvarsfrågor
- Övriga åtaganden

Personal

Ett flertal anställda hade vid bolagiseringen av huvuddelen av Statens järnvägars verksamheter den 1 januari 2001 en för arbetsgivaren ej uppsägningsbar bontentjänst, konstitutorialanställning. Den utövade tjänsten överfördes för flera av dessa anställda till något av bolagen, medan den vilande bontentjänsten låg kvar i Statens järnvägar. Vid ingången av år 2008 fanns 18 anställda med en sådan bontentjänst, vilka under året minskade till 11. Statens järnvägar har inte haft personalkostnader för de anställda med enbart bontentjänst. Det är inte troligt att de anställda med en vilande bontentjänst kommer att återgå i aktivt arbete vid Statens järnvägar.

Totalt under år 2008 har antalet anställda minskat från 24 till 17 personer.

Kategori	Jan 2009	Jan 2008
Konstitutorialanställda	11	18
Administration	6	6
Summa	17	24

Fordran på AB Storstockholms Lokaltrafik

Statens järnvägar har enligt det så kallade SL-avtalet en fordran på AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) avseende kapitalkostnadsersättning för Statens järnvägars tidigare investeringar för SL. SL ska årligen betala av denna skuld till och med år 2010. Denna fordran motsvarades tidigare av en lika stor skuld till SJ AB. Detta ändrades genom riksdagens beslut om *Åtgärder för att stärka den finansiella ställningen i SJ AB*. Beslutet verkställdes den 15 januari 2004 och innebar bland annat att nämnda skuld löstes gentemot SJ AB. Denna förtidslösen finansierades genom att lån upptogs i Riksgälden. SL har till och med år 2008 fullgjort alla förpliktelser avseende avtalet. Slutförhandlingar enligt avtalets bestämmelser har inletts i december 2008.

Miljöansvarsfrågor

Enligt avtalen om bolagiseringen av huvuddelen av Statens järnvägars verksamhet den 1 januari 2001, ska de bolag som bildades

ur Statens järnvägar överta Statens järnvägars samtliga tillgångar, skulder och åtaganden förutom vad som är särskilt angivet i avtalet. Detta innebär att Statens järnvägar enligt bolagiseringsavtalet inte ska belastas med några miljökostnader. Statens järnvägar kan således föra kostnaderna vidare till bolagen som sedan i sin tur får begära ersättning av staten. Staten garanterar nämligen enligt bolagiseringsavtalet att de vid bolagiseringen bildade bolagen ska hållas skadeslösa för miljöskador som uppstått före bolagiseringen. Bolagen ska dock ansvara för de kostnader som bolagen orsakat efter bolagiseringen.

Statens järnvägar handlägger tills vidare inte statens ansvar enligt bolagiseringsavtalets miljögaranti utan handlägger enbart miljöärenden i egenskap av tidigare verksamhetsutövare enligt miljöbalken. Den 18 december 2008 fick dock Statens järnvägar regeringens uppdrag att beskriva hur verket kan svara för administration av miljögarantin, om Statens järnvägar skulle få ett sådant uppdrag. Statens järnvägar har överlämnat en delrapport till regeringen den 30 januari 2009 och planerar en mer ingående avrapportering i slutet av mars 2009.

I avvaktan på en slutlig lösning av ansvaret för hanteringen av miljökostnader på gammal järnvägsmark och statens miljögaranti enligt bolagiseringsavtalen har Statens järnvägar inte vidarefakturerat några kostnader till bolagen eller begärt anslagsmedel utan har tills vidare tagit kostnader i egen räkning om 0,9 Mkr under år 2007 och 1,2 Mkr under år 2008.

Övriga åtaganden uppkomna före år 2001

Sedan år 1999 innehar Statens järnvägar en försäkring hos Skandia Liv där Skandia övertagit betalningsansvaret för arbets- och yrkesskadeersättningar samt ett antal förtida pensionsavgångar. Därefter har försäkringen kompletterats med ytterligare pensionslösningar i anslutning till att huvuddelen av Statens järnvägars verksamheter bolagiserades.

Försäkringen i Skandia garanterar betalningen för de förmåner som specificerades vid avtalstillfället. Statens järnvägar har dock kvar ansvaret för värdesäkringar av förmånerna. Vidare kan förmånerna ändras eller nya förmåner uppstå för de personer som förtecknats i försäkringsavtalet. Inom försäkringen har Statens järnvägar rätt till en överskottsfond som enkelt uttryckt består av överskottet i Skandias kapitalförvaltning av försäkringskapitalet utöver den i försäkringen garanterade avkastningen. Överskottsfonden kan användas till att betala värdesäkringar av befintliga försäkringar och till att försäkra nya förmåner.

Försäkringsförmånerna beskattas inom två skatteklasser, tjänst och kapital. Överskottsfonden kan användas till att täcka kostnader för värdesäkring och nya förmåner inom respektive skatteklass.

Överskottsfonden har på bokslutsdagen ett beräknat värde om

72,5 Mkr (124,0 Mkr). Detta värde har tagits upp i bokslutet. Begränsningen till följd av indelning i skatteklasser medförde föregående år ett värde om 85,5 Mkr då togs upp i bokslutet. Värdet av överskottsfonden är mycket känsligt för ändrade förutsättningar, som till exempel förändrade antaganden om räntenivå.

Vid bokslutstillfället har Statens järnvägar analyserat det framtida behovet av reserver för att möta behoven av värdesäkringar inom skandiaförsäkringen samt förmåner som idag är oförsäkrade. Beräkningarna innehåller en stor osäkerhet, då utbetalningarna på försäkringen beräknas fortgå under cirka 30 år från bokslutsdagen. Huvuddelen av betalningarna ligger dock på de första 10 åren. I årets bokslut är reserven för värdesäkringar beräknad till 64,4 Mkr (63,7 Mkr). Reserven för oförsäkrade förmåner uppgår till 27,1 Mkr (34,1 Mkr). Huvuddelen av förändringen gentemot föregående år beror på omföring av 5,6 Mkr till särskilt konto för löneskatter.

Resultat och måluppfyllelse

Nedanstående redogörelse visar resultat år 2008 för verksamhetsgrenen *Avveckling av verksamhet*.

Mkr	
Intäkter	0,2
Rörelsekostnader inklusive administration	-2,7
Justering av reserver	-34,0
Resultat före finansnetto	-36,5
Finansnetto	35,1
Resultat efter finansnetto	-1,4

Regeringen har inte uppställt några ekonomiska mål för verksamhetsgrenen. Arbetet ska inriktas på att administrera befintliga åtaganden samt att avveckla dessa.

Rörelsekostnaderna inom verksamhetsgrenen uppgår brutto till 3,7 Mkr (3,9 Mkr). 1,0 Mkr (1,7 Mkr) av dessa är förda mot reserv för avveckling av övertalig personal.

Poster av engångskaraktär har påverkat resultatet med -34,0 Mkr (-3,4 Mkr). Dessa är:

- Förändring av värdet på överskottsfond hos Skandia Liv -5,6 Mkr (-5,0 Mkr)
- Ökad reserv för värdesäkring av förmåner hos Skandia Liv -8,1 Mkr (+1,6 Mkr)
- Justering av övriga reserver -1,7 Mkr (0,0 Mkr)

- Årets kostnad för värdesäkring av förmåner hos Skandia Liv -18,4 Mkr (0,0 Mkr)

Verksamhetsgrenen uppvisar ett positivt finansnetto om 35,1 Mkr (20,1 Mkr), vilket främst förklaras av att verksamhetsgrenen fungerar som internbank samt att ränteintäkterna på överskottslikviditeten inom Statens järnvägar redovisas inom denna verksamhetsgren.

Sammantaget redovisas därmed ett resultat inom verksamhetsgrenen på -1,4 Mkr (14,7 Mkr) för år 2008.

Förvaltning av leasing och leaseholdåtaganden

Statens järnvägar förvaltar egendom under leasing- och leaseholdkontrakt avseende rullande materiel och färjor. Färjorna hyrs ut till ett externt rederi. Huvuddelen av järnvägsfordonen hyrs ut till bolag som bildades ur Statens järnvägar vid bolagiseringen år 2001. Vid ingången av år 2009 förvaltar dock Statens järnvägar 20 leaseade järnvägsfordon, varav 16 ellok i egen regi.

Under år 2008 har det skett stora omstruktureringar av flera leasingtransaktioner i syfte att i förtid avsluta transaktionerna.

Järnvägsfordon

Åtagandena den 1 januari 2009 avser 28 snabbtåg (X2000), 146 personvagnar, 118 ellok, 89 diesellok och 3 558 godsvagnar.

För de leasingfinansierade fordonen, exklusive de 20 fordonen i egen förvaltning, finns underuthyrningsavtal med SJ AB och Green Cargo AB, vilket innebär att löpande kostnader för leasingavtalen debiteras bolagen. För fordon finansierade med så kallad leasehold debiterar Statens järnvägar Green Cargo AB kapitalkostnader enligt avtal. SJ AB har i förtid betalat kapitalkostnaderna för leaseholdfordonen.

Lösen av leasar – enligt plan

Under året har flera leasingtransaktioner avslutats enligt plan. Transaktionerna omfattar totalt 27 Rc-lok, 8 motorvagnar samt 641 godsvagnar. I samband med slutförslaget av en av dessa transaktioner avskrevs en kvarvarande skuld som påverkar resultatet med totalt +1,9 Mkr. Green Cargo AB har utnyttjat sin köpoption och förvärvat Rc-loken samt godsvagnarna. SJ AB har också utnyttjat sin köpoption och förvärvat 5 av motorvagnarna. Äganderätten till de resterande tre motorvagnarna har övergått till Statens järnvägar.

Ett av Statens järnvägars Rc3-lok vid Gunnarsbyn
Foto: Anders Jansson

Förtida lösen av leasingtransaktioner

Under år 2008 har leasingtransaktioner med två amerikanska motparter omstrukturerats. Dessa transaktioner har givit ett ekonomiskt överskott om 12,1 Mkr.

I september förtidslöstes fyra amerikanska leasingtransaktioner med en motpart. Ordinarie slutförfall för transaktionerna var mellan åren 2009-2014. Köpeskillingen finansierades genom upplåning hos Riksgälden på 975 Mkr. Transaktionerna innehöll en stor mängd järnvägsfordon av skilda slag. Bolagen SJ AB och Green Cargo AB hade enligt befintligt underuthyrningsavtal köpoption för flertalet av dessa fordon som därmed överfördes till bolagen den 1 oktober enligt nedanstående uppställning:

- Åtta kompletta tågsätt av typ X2000 och 127 personvagnar av 80-talstyp till SJ AB. Ett tågsätt av typ X2000 innehåller ett lok samt ett antal vagnar.
- 19 Rc-lok samt cirka 1 500 godsvagnar till Green Cargo AB.
- 32 personvagnar av 80-talstyp kvarstår med äganderätt hos Statens järnvägar för uthyrning i Rikstrafikens upphandlade trafik.

I december omstrukturerades fem amerikanska leasingtransaktioner där den amerikanske leasegivaren överlät sitt engagemang i transaktionerna till Statens järnvägar. Köpeskillingen finansierades genom upplåning hos Riksgälden på 979 Mkr. Omstruktureringen är ett första steg mot en förtidslösen som beräknas kunna genomföras i maj 2009 då ett till transaktionerna knutet lån om 1 100 Mkr förfaller till betalning. Ordinarie slutförfall för transaktionerna är mellan åren 2009-2021. De fem transaktionerna innehåller fordon enligt följande:

- 19 kompletta tågsätt av typ X2000
- 56 Rc-lok
- 89 diesellok
- 44 godsvagnar

Effekter av leasinglösen

Vid bolagiseringen år 2001 omfattade den leasade fordonsflottan en mycket stor andel av SJ ABs och Green Cargo ABs fordonsflottor. Leasingtransaktionerna innebär en begränsning i dispositionsrätten för bolagen. De kan exempelvis inte sälja leasade fordon utan de måste hålla fordonen i trafikdugligt skick under hela den återstående leasingperioden som då förutsågs vara fram till och med år 2021.

Genom de ordinarie slutförfall och förtida avslut som genomförts har nu en stor mängd fordon frigjorts från leasingavtalen.

Tabellen nedan visar hur fordon av olika slag skulle ha frisläppts enligt plan så som situationen var vid bolagiseringen år 2001.

	2001-2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Diesellok	0													89	89
Ellok	214		6	2	56	36	12				7	6		12	351
Godsvagn	986	976	746	709	1 277	210		1 155		44					6 103
Motorvagn	8		1	1			7	1	5						23
Personvagn	2			65	124	25	146	64							426
X2 lok	7	8	8						1		6			13	43
X2 vagn	35	36	38			6			3		25	20		61	224
Totalt	1 252	1 020	799	777	1 457	277	165	1 220	9	44	38	26	0	175	7 259

Genom de förtida lösentransaktionerna ser situationen idag väsentligt annorlunda ut. Tabellen nedan visar hur fordon frisläppts enligt nuvarande plan under förutsättning att de senast omstrukturerade transaktionerna kan lösas som planerat i maj 2009.

	2001-2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totalt
Diesellok	0	89													89
Ellok	233	56			19	18	12				7	6			351
Godsvagn	2 545	819		311	1 102	171		1 155							6 103
Motorvagn	23														23
Personvagn	280						82	64							426
X2 lok	15	8		13		6			1						43
X2 vagn	73	36		61		24			3		7	20			224
Totalt	3 169	1 008	0	385	1 121	219	94	1 219	4	0	14	26	0	0	7 259

Kommentarer:

- Samtliga motorvagnar är nu lösta från leasingavtal jämfört med ordinarie sista förfall år 2016.
- 289 av totalt 351 ellok är frisläppta i maj 2009.
- Majoriteten av personvagnarna är redan lösta från leasingkontrakt.
- 23 av 43 X2-tågsätt är frisläppta sedan januari 2009. Det sista X2-loket löses under år 2016 jämfört med år 2021 enligt ursprunglig plan.
- Cirka 1 500 godsvagnar har lösts i förtid.

Att det nu finns frisläppta fordon av olika slag har väsentligt minskat Statens järnvägars risker i verksamhetsgrenen. Se vidare diskussion under avsnitt "Risker i verksamheten".

Färjor

Leasingtransaktionen avseende färjan M/S Aurora förföll planenligt i januari 2008. Rederiet utnyttjade sin köpoption och förvärvade färjan i samband med att leasingtransaktionen upplöstes.

Färjan M/S Skåne förvärvades i juli 2005 från den tidigare leasegivaren, men ingår därutöver i ytterligare en leasingtransaktion. Färjan hyrs ut till en utländsk motpart för att därefter återhyras till Statens järnvägar. Likvidflödena i transaktionen är förutbetalda förutom optionen för Statens järnvägar att avsluta hyresförhållandet år 2019, som istället är säkrad genom innehav av obligationer med förfall på optionsdagen. Färjan vidareuthyras som tidigare till externt rederi. Rederiet har en option att köpa färjan till förutbestämt pris med beaktande av de inskränkningar som följer av leaseholdtransaktionen. Leaseholdtransaktionen omstrukturerades i december 2008 på så sätt att Statens järnvägar nu kontrollerar den amerikanska Trust som är motpart i leasingtransaktionen. Vid transaktionen uppstod ett ekonomiskt överskott om 31,2 Mkr.

Finansiering

Den totala finansieringen inom verksamhetsgrenen har den 31 december 2008 ett bokfört värde om 3 387,2 Mkr (3 937,7 Mkr).

Leasingavtalen förfaller till betalning under åren 2009-2019. Utestående lånebelopp återbetalas dock senast under år 2013 enligt nuvarande plan som framgår av tabellen nedan.

År	Mkr
2009	1 463,0
2010	0,0
2011	1 000,0
2012	0,0
2013	924,2
Summa	3 387,2

Statens järnvägar förvaltar en obligationsportfölj med ett bokfört värde på balansdagen om 4 141,5 Mkr (4 375,7 Mkr). Obligationerna ger upphov till ett betalningsflöde som används till vissa betalningar i samband med leasingtransaktionerna. I huvudsak används utbetalningarna från obligationerna till att betala leasegivarna vid transaktionernas sluttidpunkt. För de förtidslösta eller omstrukturerade leasingtransaktionerna har skulden till de tidigare leasegivarna istället ersatts av lån från Riksgälden. Utbetalningarna från obligationsportföljen används för att återbeta dessa lån.

Staten ansvarar för de framtida betalningarna av leasing- och leaseholdåtagandena. För den finansiering som underhyrestagarna SJ AB och Green Cargo AB på detta sätt erhåller via Statens järnvägar ska bolagen till Statens järnvägar betala en riskavspeglande avgift som fastställs av Riksgälden. Avgiften för år 2008 uppgick sammantaget till 10,3 Mkr (12,5 Mkr). Statens järnvägar sätter av beloppet till en riskreserv som disponeras av Statens järnvägar för att täcka eventuella förluster inom leasingverksamheten. Totalt uppgår reserven till 219,3 Mkr (210,0 Mkr). Under året har 1,0 Mkr av reserven tagits i anspråk för att täcka en valutaförlust inom leasingadministrationen av färjorna.

Resultat och målpuppfyllelse

Verksamhetsgrenen *Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden* ska, för den del som avser järnvägsfordon, enligt regleringsbrevet för år 2008 visa nollresultat. Nedanstående redogörelse visar resultatet år 2008 fördelat på uthyrning av leaseade järnvägsfordon och färjor:

Mkr	Färjor	Järnvägsfordon	Övrigt	Totalt
Intäkter	44,2	4,7	–	48,9
Rörelsekostnader inkl. admin.	-0,6	-5,0	–	-5,6
Av- och nedskrivningar	-20,3	–	–	-20,3
Poster av engångskaraktär	–	–	45,2	45,2
Resultat före finansnetto	23,3	-0,3	45,2	68,2
Finansnetto	-18,7	-0,2	–	-18,9
Resultat efter finansnetto	4,6	-0,5	45,2	49,3

Verksamhetsgrenen gav ett totalt överskott om 49,3 Mkr (13,6 Mkr). Överskottet är hänförligt till uthyrningen av färjor och till vinster i samband med lösen och omstrukturering av leasingtransaktioner.

Leasingadministrationen av järnvägsfordon gav resultatet -0,5 Mkr (-0,6 Mkr). Från och med år 2006 har Statens järnvägar rätt att ta ut en offentligavgift enligt principen om full kostnads-täckning från de bolag som tillhandahåller leasingadministration av järnvägsfordon. Avgiften uppgår till totalt 4,7 Mkr (4,2 Mkr) för år 2008 och ingår i resultatet ovan. Avgiften är inte avsedd att täcka leasingadministration av fordon i egen förvaltning.

Förvaltning av järnvägsfordon som används i statligt upphandlad trafik

I januari 2004 övertog Statens järnvägar en fordonsflotta om 121 fordon som nyttjas i av Rikstrafiken upphandlad trafik. Tidigare år har 20 fordon sålts och det återstår därmed 101 fordon, varav 16 lok, 9 motorvagnssätt och 76 personvagnar.

Fordonen hyrs i första hand ut till de operatörer med vilka Rikstrafiken har avtal. Rikstrafiken garanterar hyran till och med år 2010 med undantag för de vagnar som har genomgått upprustning. För dessa vagnar är den av Rikstrafiken garanterade hyrestiden förlängd till juni 2013. Fordon som inte utnyttjas av Rikstrafikens operatörer hyr Statens järnvägar, i den utsträckning det är möjligt, ut till andra person- och godstrafikoperatörer.

Operatörerna svarar för det trafiknära lätta underhållet medan Statens järnvägar ansvarar för det tunga underhållet. Underhållet sköts av upphandlade underhållsleverantörer. Kostnaden för det tunga underhållet fördelas över underhållscykeln och debiteras operatörerna enligt separata avtal.

Upprustningsprogram

Den fordonsflotta som övertogs i januari 2004 var i stora delar mycket sliten och i akut behov av upprustning. Statens järnvägar har därför arbetat med ett projekt för upprustning av fordonen som slutförts under året.

Statens järnvägar har av Riksdagen bemyndigats att vid behov anskaffa begagnade järnvägsfordon som kan ersätta eller komplettera den befintliga flottan. Genom ett byte av några personvagnar och inhyrning av restaurangvagnar har något behov av nyanskaffning ännu inte uppstått.

Under år 2008 har 66,3 Mkr investerats i fordonen.

Statens järnvägars upprustningsprogram avslutades vid årsskiftet. De vagnar som ingått i upprustningen är följande:

- 20 liggvagnar 2-klass med 6 bäddar per kupé (littera BC4): upprustade juni 2005 – juli 2006
- 5 sovvagnar 1-klass med 2 bäddar och dusch i varje kupé (littera WL4): upprustade oktober 2005 – juni 2006
- 20 sovvagnar 2-klass med 3 bäddar per kupé och dusch i korridor (littera WL6): upprustade november 2006 – januari 2008
- 10 sittvagnar 2-klass (littera B2): upprustade september 2007 – oktober 2008
- 7 sittvagnar 2-klass med tjänstekupé och godsutrymme (littera BF4): upprustade september 2007 – juni 2008
- 4 sittvagnar 2-klass (littera B9): upprustade november 2007 – december 2008
- 4 sittvagnar 2-klass med kiosk, tjänstekupé och godsutrymme (littera BFS9): upprustade november 2007 – december 2008
- 1 sittvagn 1-klass (littera A7): upprustad juli – december 2008

Upprustningen inleddes år 2005 och vagnarna har rustats i tre omgångar av två olika leverantörer. Vagnarna har fått en ny

design utvändigt som också går igen invändigt. Grundfärgerna går i grå toner och kompletteras med blått samt den röda färg som också återfinns på ytterdörrarna. Genom att fordonen målas i en för operatören neutral färg underlättas ett byte av operatör. Operatören tilldelas en avdelad plats på fordonet som kan märkas med dekal.

Vagnarna var mycket slitna före upprustningen. Syftet har varit att öka komforten för resenärerna, förlänga livslängden och att standardisera utförandet i vissa delar för att ge möjligheter till ett effektivare underhåll.

Vagnarna har bland annat fått nya ytskikt invändigt, golvmattor har bytts ut och servicemoduler på toaletter och i kupéer har bytts ut.

Några komforthöjande åtgärder som kan nämnas är att:

- eluttag har installerats i samtliga vagnar
- ett helt nytt duschutrymme har installerats i 2-klassovagnarna (WL6)
- säten och bäddar har stoppats och klänts om eller bytts ut
- nya förbättrade skötbord har monterats på toaletter

Åtgärder har även vidtagits för att minimera skador av vandalisering exempelvis med skyddsfolie på fönster. Vidare har elsäkerhet och brandsäkerhet förbättrats.

Utmaningen som Statens järnvägar nu står inför är att tillsammans med operatören kontinuerligt arbeta med att hålla vagnarna i gott skick. Detta kräver ett långsiktigt arbete i hela avtalskedjan, från Statens järnvägar till underhållsleverantörer.

Kupé i upprustad sovvagn 2-klass med 3 bäddar per kupé och dusch i korridor (littera WL6)
Foto: Hans Sjögren

Sällskapsutrymme i upprustad sittvagn 2-klass (littera B9)
Foto: Hans Sjögren

Resultat och måluppfyllelse

Nedanstående redogörelse visar resultat och måluppfyllelse år 2008 för verksamhetsgrenen *Förvaltning av järnvägsfordon som används i statligt upphandlad trafik*.

Mkr	
Intäkter	92,1
Rörelsekostnader inklusive administration	-21,0
Avskrivningar	-35,2
Resultat före finansnetto	35,9
Finansnetto	-20,6
Resultat efter finansnetto	15,3

Finansnettot belastas med en intern ränta på i rörelsegrenen sysselsatt kapital. Den interna räntan beräknas som reporäntan plus tre procentenheter.

Verksamhetsgrenen ska enligt regleringsbrevet för år 2008 över en konjunkturcykel visa en räntabilitet på sysselsatt kapital som motsvarar räntan på femåriga statsobligationer plus en procentenhet. Avkastningen på i fordonen bundet kapital under året har varit 13,0 % (7,4 %). Genomsnittligt för åren 2004-2008 (2004-2007) har avkastningen uppgått till 10,9 % (10,4 %). Under åren 2004-2008 var den genomsnittliga räntan på femåriga statsobligationer 3,6 %.

Genomsnittligt har under året 93 av de 101 fordonen varit uthyrda. Revisions- och upprustningsprogrammet har begränsat tillgången till fordon för uthyrning.

Fordonsuppgifter i genomsnitt för år 2008:

Uthyrda	
– i trafik	93
– under upprustning eller revision	5
Ej uthyrda	
– med garantihyra från Rikstrafiken	0
– fordon utan garantihyra	3
Totalt antal fordon	101

Resultatsammanfattning

Sammanfattningsvis har resultatet per verksamhetsgren av Statens järnvägars verksamhet för år 2008 blivit följande:

Resultat efter finansnetto, Mkr	2008	2007
Avveckling av verksamhet	-1,4	14,7
Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden	49,3	13,6
Förvaltning av järnvägsfordon som används i statligt upphandlad trafik	15,3	2,4
Resultat	63,2	30,7

Risker i verksamheten

Statens järnvägars verksamhetsgrenar är i olika grad exponerade för risker.

De så kallade nyckelriskerna utgörs av risker med relativt hög sannolikhet och väsentlighet. Bland nyckelriskerna återfinns "Bibehållande av personal och kompetens", "Avtalstolkning när det gäller leasingavtal" och "Kreditrisk avseende obligationer". Genomgång och uppdatering av samtliga risker görs årligen i styrelsen.

Operationella risker

Operationella risker är risker för förlust på grund av brister i interna rutiner och system. Till grund för hanteringen av dessa risker ligger ett antal internt fastställda riktlinjer och policies, till exempel finanspolicy och beslutsordning med attestplan.

Avveckling av verksamhet

I de avtal som reglerade bolagiseringen av huvuddelen av Statens järnvägars verksamheter angavs särskilt vissa tillgångar, skulder och avtal som inte ingick i överlåtelsen av rörelserna till bolagen. För sådana tillgångar, skulder och avtal ansvarar staten utom i

några särskilt angivna fall. Staten genom Statens järnvägar har därmed det slutliga ansvaret för vissa risker. De risker som nu återstår är följande:

Åtaganden som försäkrats i Livförsäkringsaktiebolaget Skandia

Försäkringen i Skandia täcker enligt beskrivningen under verksamhetsgrenen *Avveckling av verksamhet* endast de förmåner som förtecknades vid försäkringsstillfället. Värdesäkring av dessa förmåner belastar Statens järnvägar och ett beräknat nuvärde av framtida värdesäkring har reserverats i bokslutet. Skillnader i verkligt utfall jämfört med beräknat nuvärde ger upphov till resultat effekter hos Statens järnvägar.

Motsvarande nuvärdesberäkning av värdet av den överskotts-fond som byggs upp när kapitalförvaltningen ger överskott har genomförts i bokslutet. Eventuella differenser i utfall ger också upphov till resultat effekter.

Oförsäkrade pensionsersättningar

Statens järnvägar ansvarar för vissa förmåner som inte förtecknades i avtalet med Skandia. Värdet av dessa förmåner är mycket svårt att uppskatta då populationen innefattar ett stort antal personer som tidigare varit anställda inom Statens järnvägar. I samband med bokslutet har reserven för oförsäkrade förmåner beräknats till 27,2 Mkr plus löneskatt 5,6 Mkr (34,1 Mkr).

Garantiåtagande förtida pensioner Swebus AB

I samband med försäljningen av Swebus AB år 1995 tecknades en försäkring som skulle ersätta framtida kostnader för förtida pensioner i bolaget. Försäkringsbolaget ingår sedan bolagiseringen i SJ AB-koncernen. Om försäkringsbolaget och SJ AB inte fullgör sina åtaganden kan Statens järnvägar få utge ersättning till Concordia Bus Nordic AB (tidigare Swebus AB). Detta åtagande redovisas som en ansvarsförbindelse och har av aktuarie beräknats till maximalt 59 Mkr.

Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden

Inom verksamhetsgrenen *Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden* är den största risken motpartsrisiker på SJ AB och Green Cargo AB gällande deras förpliktelser enligt underuthyrningsavtalen. Motpartsrisik är risken att motparten i en transaktion inte kan fullgöra sitt åtagande och därigenom orsakar den andra parten en förlust. För närvarande bedöms inte motpartsrisiken på SJ AB eller Green Cargo AB vara ett problem, då båda bolagens finansiella ställning har förbättrats över tiden samt att exponeringen är lägre än tidigare år.

De underuthyrningsavtal som ingåtts mellan Statens järnvägar och SJ AB respektive Green Cargo AB är i princip så kallade

back-to-back-avtal, det vill säga alla kostnader och risker i avtalen mellan Statens järnvägar och leasegivarna ska återspeglas i underuthyrningsavtalen. I vissa situationer gäller inte denna grundprincip. Underuthyrningsavtalen anger att om ett fordon förstörs så att det inte är möjligt att reparera eller att det inte är möjligt att ersätta med ett annat, ska Statens järnvägar kompenseras med marknadsvärdet på fordonet. Detta värde kan vara lägre än den kostnad Statens järnvägar drabbas av genom att bli tvunget att förtidslösa en lease. Om det skulle inträffa att ett fordon inte kan repareras eller ersättas, måste enligt leasingavtalen leasen lösas med avseende på ett sådant fordon. Denna fordonsrelaterade risk har väsentligt minskat då det nu finns tillgång till ersättningsfordon av de flesta slag genom att flera leasingtransaktioner har avslutats och fordon har frisläppts.

Motparts- och restvärdesrisk föreligger även inom färjeverksamheten. Marknadsvärdet på den färja som Statens järnvägar hyr ut överstiger dock värdet på finansieringen, varför denna risk idag inte bedöms innebära något problem.

En kreditrisk är exponeringen i obligationsportföljen med ett bokfört värde om 4 141,5 Mkr. Löptiden för obligationsportföljen är upp till år 2021 med en viktad återstående löptid om 5,1 år. Motparter är företrädesvis stora europeiska banker, varför risken för utebliven betalning idag bedöms som liten. Konsekvensen av en betalningsinställelse hos någon motpart skulle dock bli stor för Statens järnvägar med tanke på de betydande belopp som har investerats.

Efter ett initiativ från Statens järnvägar lämnade regeringen under våren ett uppdrag åt Riksgälden att analysera olika handlingsalternativ beträffande obligationsportföljen. Riksgäldens rekommendation var att behålla de befintliga obligationerna hos Statens järnvägar då väntevärdet av en förlust är relativt lågt.

Statens järnvägar ska från och med år 2009 i samråd med Riksgälden årligen göra en bedömning av risken för kreditförluster i obligationsportföljen. Denna och affärsverkets förmåga att på kort sikt bära eventuella kreditförluster med eget kapital ska redovisas för Näringsdepartementet.

Förvaltning av fordon

Hyran för fordonen är garanterad av Rikstrafiken till och med år 2010 med undantag för de vagnar som har genomgått upprustning. För dessa vagnar är den av Rikstrafiken garanterade hyran förlängd till juni 2013, vilket bedöms ge tillräcklig ekonomisk kompensation för att motivera investeringen i upprustningsprogrammet. Fordonen bedöms dock ha ett kvarvarande restvärde även efter år 2013, eftersom fordonen vid denna tidpunkt är relativt nyligen renoverade och mycket väl bedöms kunna konkurrera med nyare väsentligt dyrare fordon.

Resultaträkning

Mkr		2008	2007
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	Not 1	141,2	287,7
Övriga rörelseintäkter	Not 2	45,2	–
SUMMA		186,4	287,7
Rörelsens kostnader			
Personalkostnader	Not 3	-5,9	-5,1
Övriga rörelsekostnader	Not 4	-57,2	-147,0
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 5	-55,6	-90,6
SUMMA		-118,7	-242,7
Rörelseresultat		67,7	45,0
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 6	455,1	462,8
Övriga ränteintäkter och liknande	Not 6	61,6	101,5
Räntekostnader och liknande	Not 7	-521,2	-578,6
SUMMA		-4,5	-14,3
Resultat efter finansiella poster		63,2	30,7

Kommentarer till resultaträkningen

Nedan förklaras resultaträkningens större poster.

Rörelsens intäkter

Rörelsens intäkter består i huvudsak av hyror för de lok som klassificerats som operationell leasing och som hyrs ut till Green Cargo AB 0,0 Mkr (125,6 Mkr), hyror för färjorna M/S Aurora och M/S Skåne 44,2 Mkr (63,2 Mkr) samt hyror för fordon i egen förvaltning 92,1 Mkr (93,2 Mkr). Omstrukturering av leasingtransaktioner har gett engångsintäkter uppgående till 45,2 Mkr (0,0 Mkr).

Rörelsens kostnader

Personalkostnaderna uppgår till 5,9 Mkr (5,1 Mkr). Under året uppgick utgifter för övertalig personal från bolagiseringen till 1,0 Mkr (1,7 Mkr). Dessa utgifter för övertalig personal avräknas mot reserv.

Som *Övriga rörelsekostnader* redovisas hyra för operationellt leasade lok, 0,0 Mkr (125,6 Mkr). Drift och underhåll av fordon i egen förvaltning uppgår till 20,8 Mkr (15,1 Mkr).

År 2008 har nuvärdet av framtida förväntad förräntning av överskottsfonderna i Skandia minskat med 5,6 Mkr (-5,0 Mkr). Reserven för värdesäkringar har ökat vilket gett en resultatpåverkan om -8,1 Mkr (+1,6 Mkr). Årets indexering har belastat resultatet med 18,4 Mkr.

Avskrivningar avser i huvudsak färjan M/S Skåne (föregående år även färjan M/S Aurora) 20,3 Mkr (31,5 Mkr) och fordon i egen förvaltning 35,2 Mkr (58,7 Mkr).

Finansnetto

Finansnettot består bland annat av några poster som ger exakt lika stora intäkter och kostnader. Detta gäller förräntning av obligationsportföljen, 278,6 Mkr (312,2 Mkr). Vidare betalar Statens järnvägar räntor för de leasade loken och vagnarna, 139,8 Mkr (161,6 Mkr). Dessa räntekostnader debiteras i sin helhet SJ AB och Green Cargo AB och från och med år 2004 även Riksgälden till den del som avser förtidsbetalda leasar. Ränteintäkter på fordran på SL uppgår till 35,0 Mkr (30,1 Mkr) och motsvaras av en lika stor räntekostnad mot Riksgälden.

Som ränteintäkter redovisas vidare ränta på fordran på Green Cargo AB avseende underuthyrda lok och vagnar under leaseholdkontrakt, 4,2 Mkr (4,6 Mkr). Utdelning från aktieinnehavet i EUROFIMA uppgår till 2,4 Mkr (2,4 Mkr).

Som räntekostnader återfinns ränta som betalas för leasinglån i egen förvaltning 67,5 Mkr (59,4 Mkr).

Saldot av finansiella poster blir -4,5 Mkr (-14,3 Mkr).

Resultat efter finansiella poster

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 63,2 Mkr (30,7 Mkr). Då ingår engångsposter med en total resultateffekt om +11,3 Mkr (-4,0 Mkr).

Balansräkning

Mkr		2008	2007
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och tekniska anläggningar		651,3	710,4
Inventarier, verktyg och installationer		0,1	0,1
SUMMA	Not 8	651,4	710,5
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristiga värdepappersinnehav	Not 9	4 157,4	4 391,6
Andra långfristiga fordringar	Not 10	2 322,9	3 977,2
SUMMA		6 480,3	8 368,8
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	Not 11	17,6	26,2
Övriga fordringar	Not 12	263,3	254,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 13	56,6	64,8
SUMMA		337,5	345,4
KORTFRISTIGA PLACERINGAR	Not 14	695,3	150,0
KASSA OCH BANK	Not 15	500,9	609,5
SUMMA TILLGÅNGAR		8 665,4	10 184,2
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fritt eget kapital		146,1	115,3
Årets resultat		63,2	30,7
SUMMA	Not 16	209,3	146,1
Skulder			
Avsättningar			
Icke räntebärande avsättningar		327,1	327,3
SUMMA	Not 17	327,1	327,3
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Skulder till kreditinstitut	Not 18, 21	7 780,1	8 810,9
Övriga långfristiga skulder	Not 19	–	470,0
SUMMA		7 780,1	9 280,9
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Skulder till kreditinstitut	Not 20, 21	246,1	240,8
Icke räntebärande skulder			
Leverantörsskulder		12,6	64,6
Övriga icke räntebärande skulder	Not 22	5,0	72,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 23	85,2	52,5
SUMMA		348,9	429,9
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		8 665,4	10 184,2
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter	Not 24	1 100,0	1 100,0

Finansieringsanalys

Mkr	2008	2007
Rörelsen		
Rörelsens resultat före avskrivningar	123,3	135,6
Finansiella intäkter och kostnader	-4,5	-14,3
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet,		
- resultat vid försäljning av inventarier	–	0,6
- resultat vid förändring av överskottsfond	-5,6	5,0
- förändring avsättningar	-0,2	-19,4
Kassaflöde före förändring i rörelsekapital och investeringar	113,0	107,5
Förändring av kortfristiga fordringar	7,8	732,7
Förändring av kortfristiga skulder	-81,0	24,5
Kassaflöde före investeringar	39,8	864,7
Investeringar		
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	1 894,1	747,0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-66,4	-80,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	69,9	0,2
Nettoinvesteringar i rörelsen	1 897,6	666,5
Kassaflöde efter investeringar	1 937,4	1 531,2
Finansiering		
Förändring av räntebärande lån	-1 500,7	-2 343,0
Likviditetsförändring	436,7	-811,8
Likvida medel vid årets början	759,5	1 571,3
Likvida medel vid årets slut	1 196,2	759,5
Förändring i likvida medel	436,7	-811,8

Kommentarer till balansräkning och finansieringsanalys

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar består dels av färjan M/S Skåne (2007-12-31 även av färjan M/S Aurora), dels av fordon i egen förvaltning med tillhörande komponenter. M/S Skåne anskaffades under år 2006 i samband med lösen av leasingtransaktionen. Bokfört värde på färjan/färjorna uppgår till 371,4 Mkr (461,6 Mkr) och på fordon i egen förvaltning med tillhörande komponenter till 279,9 Mkr (248,7 Mkr).

Finansiella anläggningstillgångar består av obligationer, som ska delfinansiera lösen av leasingkontrakten när de förfaller, 4 141,5 Mkr (4 375,7 Mkr). Vidare finns fordringar på SJ AB, Green Cargo AB och Riksgälden avseende de underuthyrningsavtal som finns för Statens järnvägars uthyrning av leasade lok och vagnar, 1 999,0 Mkr (3 394,2 Mkr). Dessutom ingår fordringar på SL avseende långfristig del av den historiska kapitalkostnadsersättningen, 251,4 Mkr (497,5 Mkr) och nuvärdet av överskottsfonden i Skandia 72,5 Mkr (85,5 Mkr).

Årets förändring förklaras av:

• förändring av värdet på obligationsportföljen	-234,2 Mkr
• omföring till kortfristig fordran på SL	-246,1 Mkr
• amortering av fordran på Green Cargo AB/SJ AB	-505,5 Mkr
• uttag av placeringar i Riksgälden i samband med leasinglösen	-889,6 Mkr
• förändrat värde på överskottsfond i Skandia	-13,0 Mkr

Omsättningstillgångar

I gruppen *Övriga fordringar* 263,3 Mkr (254,4 Mkr) ingår kortfristig del av fordran på SL 246,1 Mkr (240,8 Mkr), fordran avseende moms 17,0 Mkr (0,0 Mkr) och kortfristiga fordringar på Riksgälden 0,0 Mkr (12,7 Mkr).

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter består av upplupna ränteintäkter på leasingfordringarna för järnvägsfordon, upplupna ränteintäkter på kortfristiga placeringar och upplupna hyresintäkter för färjan.

Eget kapital

Statens järnvägar har ett Eget kapital om 209,3 Mkr (146,1 Mkr).

Avsättningar

Avsättningarna avser främst reserv som byggs upp vid debitering av riskavspglande avgift för utestående leasingfinansiering, 219,3 Mkr (210,0 Mkr). Dessutom finns reserver för Statens järnvägars åtaganden före år 2001, 15,4 Mkr (8,7 Mkr). Bland avsättningarna återfinns också reserven för värdesäkring av förmåner i försäkringarna hos Skandia Liv 64,4 Mkr (63,7 Mkr), samt avsättning för oförsäkrade förmåner 27,2 Mkr (34,1 Mkr).

Långfristiga skulder

De långfristiga skulderna till kreditinstitut uppgår till totalt 7 780,1 Mkr (8 810,9 Mkr). Årets förändring förklaras av:

• förändring av leasingkulder som täcks av obligationsportföljen	-234,2 Mkr
• amortering av leasingkulder	-550,6 Mkr
• omflyttning till kortfristig skuld till Riksgälden avseende SL	-246,1 Mkr

Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna består främst av kortfristig del av skuld till Riksgälden avseende SL 246,1 Mkr (240,8 Mkr).

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 113,0 Mkr (107,5 Mkr) och består främst av rörelseresultatet från uthyrning av fordon i egen förvaltning samt det redovisade finansnettot. Årets redovisade resultat innehåller förändringar i avsättningar men dessa poster har inte påverkat kassaflödet och återförs därför i kassaflödesanalysen.

Investeringsverksamheten

Investeringarna i materiella anläggningstillgångar avser främst investeringar i fordonen i egen förvaltning. Förändringen av finansiella anläggningstillgångar förklaras under stycket *Anläggningstillgångar* ovan.

Finansieringsverksamheten

Det negativa kassaflödet från finansieringsverksamheten utgörs huvudsakligen av amorteringar.

Likvida medel

Likvida medel har under året ökat med 436,7 Mkr till 1 196,2 Mkr (759,5 Mkr).

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Förordning om myndigheters bokföring (2000:606) och Förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) har beaktats vid upprättandet av årsredovisningen.

Värderingsprincip

Obligationportföljen och leasingkulden värderas enligt beskrivning i principavsnittet under *Finansiell leasing och leasehold* nedan. Övriga tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, i tillämpliga fall med avdrag för avskrivningar. Detta gäller dock inte överskottsfonden i Skandia och värdesäkring av framtida pensionsåtaganden, där framtida överskott/åtagande värderas per balansdagen och nuvärdesberäknas. Även övriga avsättningar värderas individuellt vid årsskiftena.

Klassificering

Anläggningstillgångar och långfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som ursprungligen förväntades återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader. De belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen specificeras i anslutning till respektive not. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Inventarier med ett anskaffningsvärde understigande 10 000 kronor kostnadsförs.

Avskrivningar

Avskrivningarna baseras på anskaffningskostnaden och i tillämpliga fall på tidigare gjorda uppskrivningar. Inventarier skrivs årligen av med 33 %. Rullande materiel skrivs av till och med juni 2013 till ett fastställt restvärde. Komponenter skrivs av till och med år 2010. Avskrivningarna på färjan är beräknade så att restvärdet ska motsvara det avtalade framtida belopp till vilket den kan avyttras.

Utländska valutor

Valutakursdifferenser på placeringar i utländsk valuta redovisas som finansiella intäkter respektive kostnader.

Finansiell leasing och leasehold

Bakgrund

Under 1990-talet ingick Statens järnvägar avtal med svenska

och utländska motparter om försäljning av rullande materiel och fartyg. Utrustningen hyrdes tillbaka till Statens järnvägar genom leasingkontrakt av finansiell natur. Grundfinansieringen tillhandahålls av EUROFIMA eller annan bank till förmånliga räntevillkor.

Efter bolagiseringen av verksamheter i Statens järnvägar kvarlåg leasingkulden i Statens järnvägar, som slutit underuthyrningsavtal med SJ AB och Green Cargo AB. Statens järnvägars leasingkulda motsvarades av en lika stor finansiell fordran på dessa bolag. Genom åtgärderna för att stärka den finansiella ställningen i SJ AB har en del av de finansiella fordringarna på SJ AB ersatts med fordringar på Riksgälden.

För färjan finns hyresavtal med externt rederi.

Principer

Likviden från underuthyrningen av fordon och de till leasingbetalningarna hörande swapavtalen speglar alla kassaflöden Statens järnvägar har gentemot leasegivare och finansiärer. Detta arrangemang eliminerar Statens järnvägars ränte- och valutarisk i leasingavtalen.

När en lease förfaller ska Statens järnvägar betala ett i leasingavtalet fastställt belopp för att återfå äganderätten till utrustningen. Den del av lösenbeloppet som inte är finansierat av underhyrestagarna (Riksgälden för förtidslösta leasar) är finansierat genom placeringar i obligationer. Obligationerna redovisas som en tillgång omräknade till valutakursen från anskaffningstillfället och räknas årligen upp med upplupen ränta. Ingen omräkning sker till aktuell valutakurs.

Den totala leasingkulden indelas i räntebärande låneskuld mot långivarna samt en skuldavsättning som till belopp motsvarar bokfört värde av obligationsportföljen minskad med "Övrig skuld till Riksgälden". Skuldavsättningen och nyss nämnda skuld räknas upp med ett belopp som motsvarar tillväxten i obligationsportföljen. Uppräkningen av tillgång och skuld redovisas som ränteintäkt respektive räntekostnad.

Sedan år 1996 har leasingportföljen kompletterats med ett antal leaseholdtransaktioner. En leasehold är en nyttjanderättstransaktion där Statens järnvägar överlåter nyttjanderätten till sin utrustning till en trust, bildad av en utländsk investerare. Denne hyr därefter tillbaka fordonen till Statens järnvägar. Betalningsåtagandena för nyttjanderättsavtalen har helt finansierats med obligationer, vilka i redovisningen motsvaras av en lika stor skuldavsättning. Uppräkning av tillgång och skuld sker på motsvarande sätt som för leasingavtalen.

Likvida medel

Likvida medel utgörs av kassa och bank samt kortfristiga placeringar.

Avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss med avseende på belopp eller förfallotidpunkt. En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Pensioner

Pensionsavtalet PA03 gäller från och med år 2003 för statligt anställda födda 1943 eller senare. För anställda födda 1942 eller tidigare gäller PA91. I PA03 ingår ålderspension, efterlevandepension och sjukpension.

För de nuvarande anställda betalas premier till Statens Pensionsverk (SPV) för både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsdelar.

Pensionsskuld för tidigare anställda är beräknad av SPV. Den avser framförallt förtida pensioner från tiden innan Statens järnvägar började betala premier och är till största delen försäkrad i Skandia. Till den del som åtagandet inte är försäkrat finns avsättning i egna böcker.

Ansvarsförbindelser

En ansvarsförbindelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser inträffar eller uteblir. Det kan också finnas åtaganden som härrör från inträffade händelser men som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Avrundning

Tabeller och beräkningar summerar inte alltid eftersom de siffror som redovisas kan vara avrundade. I texter och tabeller redovisas siffror mellan 0 och 0,49 med 0. Ett streck anger att värde saknas.

Noter

Mkr	2008	2007		
Not 1 Nettoomsättning				
Uthyrning av lok och färjor, leasing	48,9	194,3		
Uthyrning av fordon i egen förvaltning	92,1	93,2		
Övrigt	0,2	0,2		
Summa	141,2	287,7		
Not 2 Övriga rörelseintäkter				
Omstrukturering av leasingtransaktioner järnvägsfordon	12,1	–		
Omstrukturering av leasingtransaktion färja	31,2	–		
Avskrivning av kvarvarande skuld	1,9	–		
Summa	45,2	–		
Not 3 Personalkostnader				
			härav lön 2008	härav lön 2007
Utgifter avseende personal	-6,9	-6,8	-3,7	-3,6
Upplösning av avsättning för ovanstående	1,0	1,7	–	–
Summa	-5,9	-5,1	-3,7	-3,6
Medeltal årsanställda				
män	16	22		
kvinnor	4	5		
Summa	20	27		
Till affärsverkets generaldirektör har utbetalats 0,9 (0,9) Mkr i lön. Generaldirektören har ett tidsbegränsat förordnande t.o.m. 2010-02-28 enligt reglerna för statliga chefer. För tjänsten gäller pensionsrätt enligt det statliga pensionsavtalet PA03. Styrelsearvodet är 30 000 kronor per år till ledamöter (utom generaldirektören) och 50 000 kronor till ordföranden. Pensionsskulden per 2008-12-31 uppgår till 137,8 (152,5) Mkr och är försäkrad i Livförsäkringsaktiebolaget Skandia. Styrelseuppdrag i andra statliga myndigheter och aktiebolag framgår av sista sidan i årsredovisningen.				
Not 4 Övriga rörelsekostnader				
Hyra för lok	–	-125,6		
Drift och underhåll av fordon i egen förvaltning	-20,8	-15,1		
Övrigt	-1,4	-2,0		
Miljörelaterat	-1,2	-0,9		
Poster av engångskaraktär				
Nuvärde av avkastning på överskottsfond i Skandia	-5,6	-5,0		
Nuvärde av framtida värdesäkring av pensioner	-8,1	1,6		
Årets värdesäkring av pensioner inklusive löneskatt	-18,4	–		
Avsättning för ej försäkrade pensionsförmåner	–	–		
Övrig justering av reserver	-1,7	–		
Summa	-57,2	-147,0		

	2008	2007
Not 5 Av- och nedskrivningar		
Fordon i egen förvaltning - avskrivningar	-35,2	-58,7
Färjor	-20,3	-31,5
Inventarier	-0,1	-0,4
Summa	-55,6	-90,6

	2008	varav RGK	2007	varav RGK
Not 6 Ränteintäkter och liknande				
Långfristiga värdepappersinnehav	278,6	–	312,2	–
Leasingtillgångar, lok och vagnar	134,8	51,0	147,0	51,0
Leasingtillgångar, upplösning av reserv	–	–	17,5	–
SL-fordran	35,0	–	30,1	–
Andra långfristiga fordringar	4,2	–	4,6	–
Utdelning aktier i EUROFIMA	2,4	–	2,4	–
Summa	455,1	51,0	513,8	51,0
Placering av likvida medel	61,6	27,4	50,5	27,4
Summa	516,7	78,4	564,3	78,4

Not 7 Räntekostnader och liknande				
Skulduppräknig leasing	-278,5	-70,0	-312,2	-22,8
Leasingskulder, lok och vagnar	-207,7	–	-203,8	–
Skuld till SJ AB	–	–	-15,1	–
Leasingskulder, färja	–	–	-17,3	–
Lån i Riksgäldskontoret	-35,0	-35,0	-30,1	-30,1
Andra långfristiga skulder	–	–	-0,1	–
Summa	-521,2	-105,0	-578,6	-52,9

Not 8 Materiella anläggningstillgångar	Järnvägs- fordon	Kompo- nenter	Färjor	Inventarier	Totalt
Ingående anskaffningsvärde	414,4	32,5	1 072,9	1,9	1 521,7
Årets anskaffningar	66,2	0,1	–	0,1	66,4
Försäljningar/Utrangeringar	–	–	-361,7	-0,3	-362,0
Utgående anskaffningsvärde	480,6	32,6	711,2	-1,7	1 226,1
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-185,9	-12,2	-611,3	-1,8	-811,2
Årets avskrivningar	-28,5	-6,7	-20,3	-0,1	-55,6
Försäljningar/Utrangeringar	–	–	291,8	0,3	292,1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-214,4	-18,9	-339,8	-1,6	-574,7
Utgående planenligt restvärde	266,2	13,7	371,4	0,1	651,4

	2008	2007
Not 9 Långfristiga värdepappersinnehav		
Obligationer	4 141,5	4 375,7
Aktier i EUROFIMA	15,9	15,9
Summa	4 157,4	4 391,6

Obligationerna innehas för betalningar vid leasingavtalens förfall. Av innehavet i obligationer förfaller 419,5 Mkr (649,0 Mkr) inom ett år.

	2008	2007
Not 10 Andra långfristiga fordringar		
Leasing- och leaseholdavtal, SJ AB och Green Cargo AB	1 999,0	2 504,6
Leasing- och leaseholdavtal, Riksgäldskontoret	–	889,6
Kapitalkostnadsersättning SL	251,4	497,5
Överskottsfond i Skandia	72,5	85,5

Summa	2 322,9	3 977,2

Av leasing- och leaseholdavtalen förfaller 33,9 Mkr (143,1 Mkr) inom ett år.

2008 års överskottsfond i skatteklasser

	Tjänst	Kapital	Summa
Maximalt beräknat värde	69,0	3,5	72,5
Beräknat reservbehov	73,0	18,6	
Tas upp som fordran	69,0	3,5	72,5

Not 11 Kundfordringar

SJ AB och Green Cargo AB riskavspeglade avgift för leasinglån	12,8	12,8
Övriga	4,8	13,4

Summa	17,6	26,2

Not 12 Övriga fordringar

Kortfristig fordran Riksgäldskontoret	–	12,7
SL-fordran, kort del	246,1	240,8
Fordran mervärdesskatt	17,0	–
Övrigt	0,2	0,9

Summa	263,3	254,4

Not 13 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Upplupna ränteintäkter leasingfordringar	8,9	27,0
Upplupna hyresintäkter färjor	19,5	28,7
Upplupen ränteintäkt på SL-fordran	4,3	6,5
Upplupna ränteintäkter på kortfristiga placeringar	22,6	1,4
Övrigt	1,3	1,3

Summa	56,6	64,9

Not 14 Kortfristiga placeringar

Deposition i bank	695,3	150,0

Summa	695,3	150,0

Not 15 Kassa och bank

Placering i Riksgäldskontoret	431,5	500,5
Likviditetsöverskott på konto i Nordea	69,4	109,0

Summa	500,9	609,5

Not 16 Eget kapital

Ingående eget kapital	146,1	115,3
Årets resultat	63,2	30,7

Utgående eget kapital	209,3	146,1

	2008	2007	Förbrukat	Avsatt
Not 17 Avsättningar				
Affärsverkets åtaganden före 2001	15,5	8,7	-2,9	9,7*
Oförsäkrade förmåner	27,2	34,1	-1,4	-5,5*
Övertalighet	–	1,9	-1,0	-0,9
Skadestånd hyresavtal	0,7	1,6	-0,9	–
Värdesäkring av framtida pensionsåtaganden	64,4	63,7	-7,4	8,1
Riskreserv för leasing	219,3	210,0	-1,0	10,3
Reserv för framtida lösen av leasinglån	–	0,4	-0,1	-0,3
Reserv för inköp av obligation	–	6,9	–	-6,9
Summa	327,1	327,3	-14,7	14,5

*) 5,5 Mkr avser ombokning av löneskatt

2008 års avsättningar i skatteklasser

	Tjänst	Kapital	Summa
Oförsäkrade förmåner	23,0	4,2	27,2
Värdesäkring av framtida pensionsåtagande	50,0	14,4	64,4
	73,0	18,6	91,6

Not 18 Långfristiga skulder till kreditinstitut

Leasingskuld lok och vagnar	2 287,2	2 434,2
Leasingskuld för färjan M/S Aurora	–	403,5
”Egen” leasingskuld till EUROFIMA	1 100,0	1 100,0
Obligationsreserver	1 062,4	3 690,4
Övrig skuld till Riksgäldskontoret	3 079,1	685,3
Skuld till Riksgäldskontoret avseende SL	251,4	497,5
Summa	7 780,1	8 810,9

Av leasingskulder förfaller 1 463,0 Mkr (528,8 Mkr) inom ett år. Av obligationsreserven förfaller 392,0 Mkr (492,4 Mkr) inom ett år.

Av övrig skuld till Riksgäldskontoret förfaller 27,5 Mkr (8,2 Mkr) inom ett år.

Not 19 Övriga långfristiga skulder

Skuld till SJ AB	–	470,0
Summa	–	470,0

Not 20 Övriga räntebärande skulder

Skuld till Riksgäldskontoret avseende SL, kort del	246,1	240,1
Summa	246,1	240,1

Not 21 Lån i Riksgäldskontoret

Ingående balans	1 423,6	1 636,8
Nyupptagna lån	2 383,0	–
Förändring i upplupen ränta	41,5	22,8
Amortering	-271,6	-236,0
Summa	3 576,5	1 423,6

Beviljad låneram i Riksgäldskontoret uppgår till 4 500 Mkr inom en total låneram om 10 300 Mkr.

	2008	2007
Not 22 Övriga icke räntebärande skulder		
Mervärdesskatt	–	32,1
Övriga	5,0	39,9
Summa	5,0	72,0

Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna räntekostnader	63,0	45,8
Personalrelaterade kostnader	15,4	0,4
Övrigt	6,8	6,3
Summa	85,2	52,5

Not 24 Ställda säkerheter		
Lok och vagnar med äganderättsförbehåll	1 100,0	1 100,0

Not 25 Ansvarsförbindelser

- Garantiförpliktelse att med maximalt CHF 52 miljoner täcka låneförpliktelser som kredittagare i EUROFIMA inte fullgör. Garantin träder i kraft först efter det att respektive garanterande stat inte täckt beloppet och när en garantireserv om CHF 417 miljoner är förbrukad.
- Garantitäckande avseende försäkring för eventuella förtida pensioner till personal vid före detta Swebus. En försäkrings-teknisk beräkning på högsta möjliga kostnad visar 59 Mkr.
- Åtagande enligt leasingavtal att förvara ej uthyrda fordon i egen förvaltning till respektive avtals utgång.

Rörelsegrenar och flerårsöversikt

Statens järnvägars rörelsegrenar är av mycket skiftande karaktär. För respektive rörelsegren och för Statens järnvägar totalt redovisas därför endast de nyckeltal som ger en meningsfull bild av verksamhetens utveckling.

Avveckling av verksamhet

År	Omsättning	Resultat före finansiella poster	Resultat efter finansiella poster ¹⁾
2004	4,1	0,8	11,7
2005	0,5	26,2	32,3
2006	0,5	-13,5	-2,4
2007	0,2	-5,4	14,7
2008	0,2	-36,5	-1,4

Förvaltning av leasing- och leaseholdåtaganden

År	Omsättning	Resultat före finansiella poster	Resultat efter finansiella poster			Totalt
			Järnvägsfordon	Färjor	Engångsposter	
2004	235,4	-3,6	-5,7	-10,2	-	-15,9
2005	257,1	54,8	-7,5	52,3	-	44,8
2006	192,6	25,5	-0,7	13,7	31,2	44,2
2007	194,3	31,9	-0,6	14,2	-	13,6
2008	48,9	23,0	-0,5	4,6	45,2	49,3

Förvaltning av järnvägsfordon

År	Omsättning	Uthyrningsgrad	Investeringar	Sysselsatt kapital	Resultat före finansiella poster	Resultat efter finansiella poster ¹⁾	Avkastning på sysselsatt kapital
2004	87,0	89 %	271,8	245,3	22,9	9,8	9,0 %
2005	89,1	94 %	15,5	243,9	29,7	18,7	12,7 %
2006	102,2	90 %	54,6	241,1	29,1	16,3	12,5 %
2007	93,2	90 %	80,6	258,7	18,5	2,4	7,4 %
2008	92,1	92 %	66,3	292,7	35,9	15,3	13,0 %

Statens järnvägar totalt

År	Antal anställda verksamma vid verket	Antal anställda ej verksamma	Resultat före finansiella poster	Resultat efter finansiella poster	Eget kapital
2001	8	289	-0,8	-16,4	-19,5
2002	7	165	14,1	20,5	1,0
2003	4	105	-32,5	-50,2	-49,2
2004	3	69	28,3	10,6	-38,6
2005	5	51	110,7	95,8	57,2
2006	5	39	41,1	58,1	115,3
2007	6	18	45,0	30,7	146,1
2008	6	11	67,7	63,2	209,3

¹⁾ Rörelsegrenen "Förvaltning av järnvägsfordon" belastas med en ränta motsvarande reporäntan plus tre procentenheter på i rörelsegrenen sysselsatt kapital. Mellanskillnaden mellan denna ränta och verkets genomsnittliga kostnadsränta gottskrivs rörelsegrenen "Avveckling av verksamhet".

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 17 februari 2009

Lennart Dahlborg
Generaldirektör

Bo Wikström
Ordförande

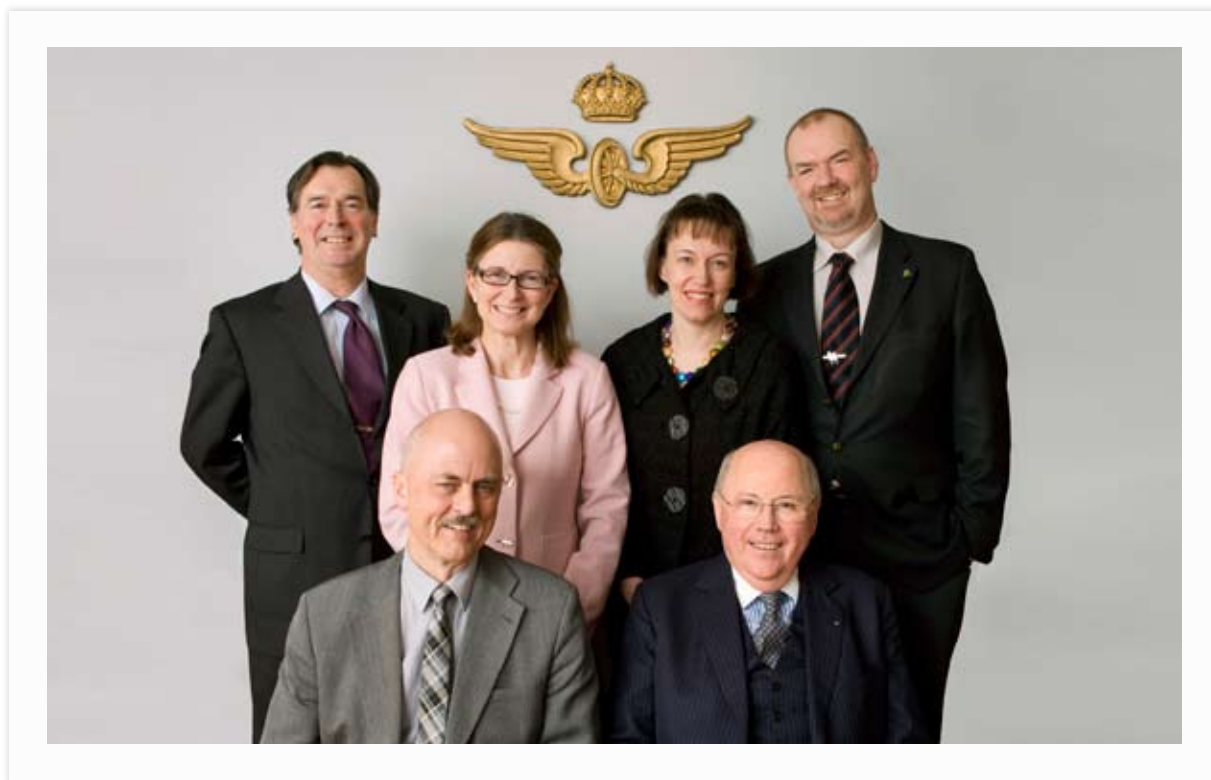
Catarina Barketorp

Mats Hanser

Magnus Persson

Charlotte Sandart

Styrelse

Från vänster stående

Mats Hanser
Vice ordförande
Styrelseledamot i EUROFIMA
Rådgivare åt Soyakoncernen

Charlotte Sandart
Chefsjurist Kaupthing Bank Sverige AB
Catarina Barketorp
Rådman, Södertörns Tingsrätt

Magnus Persson
Regiondirektör, Regionförbundet Örebro Län
Styrelseledamot i Örebro Läns Flygplats AB
Styrelseledamot i Örebro Universitet
Styrelseledamot i Mediecenter Mälardalen AB
Styrelseledamot i Dahméninstitutet AB

Från vänster sittande

Bo Wikström
Styrelseordförande
Ekonomidirektör Banverket
Ledamot i Kammarkollegiets riskhanteringsråd

Lennart Dahlborg
Generaldirektör
Styrelseledamot i EUROFIMA

Revisionsberättelse för Statens järnvägar

Riksrevisionen har granskat Statens järnvägars årsredovisning, beslutad 2009-02-17, för räkenskapsåret 2008.

Myndighetens ledning ansvarar för att verksamheten bedrivs effektivt och författningsenligt. I ansvaret ingår att regeringen får en tillförlitlig återrapporering av verksamheten i årsredovisningen.

Det är Riksrevisionens ansvar att enligt god revisionssed granska myndighetens årsredovisning. Granskningen sker i syfte att bedöma om årsredovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Revisionen har utförts enligt god revisionssed. Detta innebär att revisionen har planerats och genomförts i syfte att erhålla rimlig grund för att bedöma huruvida årsredovisningen är rättvisande. Granskningen har sålunda avsett ett urval av väsentliga transaktioner och förvaltningsbeslut.

Riksrevisionen bedömer att genomförd revision har gett tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för nedanstående uttalande.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med förordningen om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag, regleringsbrev och övriga beslut för myndigheten.

Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

Ansvarig revisor Per Redemo har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Kerstin Jönsson har varit föredragande.

Per Redemo

Kerstin Jönsson

Nattåget mellan Göteborg och Narvik i närheten av Jonsered
Foto: Anders Jansson

Nattåg i "Norrandstrafiken" på Luleå station
Foto: Hans Sjögren

STATENS JÄRNVÄGAR